

Opinia Komitetu Regionów „Czwarte sprawozdanie w sprawie spójności gospodarczej i społecznej”

(2008/C 53/02)

KOMITET REGIONÓW

- Stwierdza, że pomimo iż Unia osiąga postępy w zmniejszaniu dysproporcji, nadal mamy do czynienia z brakiem równowagi pod względem rozwoju, a Europa stoi w obliczu nowych wyzwań (np. globalizacja, zmiany demograficzne, zmiany klimatu itp.) na szczeblu lokalnym i regionalnym.
- Sądzi, że polityka spójności z uwagi na swoje horyzontalne podejście musi nadal odgrywać zasadniczą rolę w przewyżnianiu opóźnień rozwojowych i umacnianiu konkurencyjności na szczeblu lokalnym i regionalnym.
- Wyraża przekonanie, iż po ratyfikacji traktatu reformującego spójność terytorialna zyska na znaczeniu w ramach polityki spójności oraz horyzontalnie, w zakresie strategii tematycznych.
- Pragnąłby, aby Komisja Europejska w piątym okresowym sprawozdaniu w sprawie spójności gospodarczej i społecznej zajęła się koncepcją stymulującego wpływu polityki spójności i przedłożyła kompleksową koncepcję przyszłego wzajemnego oddziaływania różnych obszarów polityki UE w kontekście polityki spójności.
- Oferuje instytucjom UE oraz podmiotom lokalnym i regionalnym swoje wsparcie w zakresie opracowywania propozycji dotyczących przyszłego kierunku europejskiej polityki spójności.

Sprawozdawca: dr Michael SCHNEIDER (DE/PPE), sekretarz stanu ds. federalnych i europejskich, pełnomocnik kraju związkowego Saksonia-Anhalt przy rządzie federalnym

Dokument źródłowy

Czwarte sprawozdanie w sprawie spójności gospodarczej i społecznej

COM(2007) 273 wersja ostateczna

Zalecenia polityczne

KOMITET REGIONÓW

1. Jest zdania, że wyniki czwartego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej i społecznej stanowią potwierdzenie jego zasadniczego poglądu, że europejska polityka spójności stanowi filar zasady solidarności i istotny czynnik powodzenia procesu integracji europejskiej.

2. Podkreśla, że polityka spójności z jej horyzontalnym podejściem aktywnie przyczynia się do zmniejszania dysproporcji i umacniania równości szans władz lokalnych i regionalnych w Europie oraz oczekuje, że polityka ta także w przyszłości będzie odgrywać zasadniczą rolę w przewyżnianiu opóźnień rozwojowych i umacnianiu konkurencyjności na szczeblu lokalnym i regionalnym.

3. Wyraża zadowolenie z faktu, że w przyszłości polityka spójności będzie mogła w jeszcze większym stopniu obejmować zagadnienia spójności terytorialnej, i wzywa do aktywnego wykorzystania nowych możliwości w zakresie spójności terytorialnej wynikających z przyszłego traktatu w sprawie funkcjonowania Unii.

4. Wzywa Komisję Europejską, aby w piątym okresowym sprawozdaniu w sprawie spójności gospodarczej i społecznej zajęła się koncepcją stymulującego wpływu polityki spójności i przedłożyła kompleksową koncepcję przyszłego wzajemnego oddziaływania różnych obszarów polityki UE w kontekście polityki spójności.

5. Ze swej strony oferuje współpracę i wsparcie, aby w ramach szeroko zakrojonego włączania podmiotów lokalnych i regionalnych oraz w oparciu o kompleksową ocenę bieżącej sytuacji opracować propozycje dotyczące przyszłego kierunku europejskiej polityki spójności.

Opinia szczegółowa

6. Uwzględniając przewidziane w art. 159 traktatu zadanie Komisji Europejskiej, polegające na przedstawianiu co trzy lata sprawozdania w sprawie postępów w urzeczywistnianiu spójności gospodarczej i społecznej w Europie.

7. Uwzględniając zasadniczą rolę, jaką sprawozdania w sprawie spójności odegrały w przeszłości w dyskusji na temat polityki spójności i jej rozwoju.

8. Uwzględniając fakt, że przedłożone przez Komisję Europejską w dniu 30 maja 2007 r. czwarte sprawozdanie w sprawie spójności gospodarczej i społecznej stanowi zasadniczy wkład w

obecną politykę spójności w Europie oraz początek debaty o przyszłym kształcie polityki regionalnej.

9. Uwzględniając fakt, że zbliżająca się debata na temat przyszłego kształtu polityki spójności będzie ściśle związana z zaplanowanym na wrzesień przedłożeniem listy pytań Komisji Europejskiej w sprawie przyszłej reformy finansów UE.

10. Uwzględniając fakt, że z tego względu obecnie chodzi nie o to, aby na podstawie dzisiejszych danych przedwcześnie wyciągać wnioski dotyczące polityki spójności po roku 2013, lecz aby w najbliższych latach nadać rozsądny kształt debacie w Komitecie Regionów i z innymi instytucjami europejskimi, stworzyć wspólne forum współpracy i dyskusji, a także dokonywać stopniowych postępów w tej debacie.

Wartość dodana polityki spójności

11. Popiera pogląd Komisji Europejskiej, że wartość dodana europejskiej polityki spójności wyraża się nie tylko we wspieraniu wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w regionach słabiej rozwiniętych, ale także ma pozytywne odzwierciedlenie w wielu aspektach programowania, wdrażania, uczestnictwa podmiotów lokalnych i regionalnych, a także we wzmacnianiu zdolności administracyjnych.

12. Jako główne zadanie uznaje wszechstronne przedstawienie wartości dodanej europejskiej polityki spójności, co także w przyszłości gwarantuje prowadzenie wystarczającej i skutecznej polityki spójności na płaszczyźnie europejskiej.

13. Ubolewa, że w sprawozdaniu w sprawie spójności nie znalazło się odniesienie do kompleksowych analiz Komitetu Regionów i Parlamentu Europejskiego dotyczących stymulującego wpływu polityki spójności. W opiniach tych po raz pierwszy opracowano ramy obejmujące różne wymiary wartości dodanej europejskiej polityki spójności. Z kolei w swej opinii rozpoznawczej w sprawie stymulującego wpływu polityki spójności Komitet dostrzega przydatne ramy merytoryczne dla jednolitej oceny europejskiej wartości dodanej.

14. Dlatego wzywa instytucje europejskie, by w dalszej debacie uzgodnić wspólną koncepcję określania europejskiej wartości dodanej polityki spójności.

Sytuacja i tendencje gospodarcze, społeczne i terytorialne w państwach członkowskich

15. Uznaje kompleksową analizę tendencji gospodarczych, społecznych i terytorialnych w państwach członkowskich za parametr pozwalający ocenić politykę spójności i określić jej przyszły kształt.

Spójność gospodarcza

16. Zwraca uwagę, że kraje będące do niedawna beneficjentami polityki spójności (Hiszpania, Grecja, Portugalia, a przede wszystkim Irlandia) osiągnęły imponujące wyniki w zakresie wzrostu gospodarczego. W ten sposób Irlandia, dzięki konsekwentnie utrzymywanej wysokiej stopie wzrostu, stała się państwem członkowskim, które obecnie zajmuje drugie miejsce w Unii Europejskiej pod względem wysokości PKB na jednego mieszkańca.

17. Podkreśla tempo nadrabiania zaległości w niektórych nowych państwach członkowskich UE. W latach 1995-2005 trzy kraje bałtyckie zdołały podwoić swój PKB.

18. Wyraża zadowolenie, że w latach 1995-2004 doszło do zmniejszenia wskaźnika dysproporcji pomiędzy 20 % najbogatszych a 20 % najuboższych regionów UE z 4,1 do 3,4. Komitet Regionów podkreśla jednak, że regiony znajdujące się na samym dole skali dobrobytu w roku 1995 nie były jeszcze członkami UE, a z chwilą rozszerzenia Unii opisane wewnątrzunijne dysproporcje społeczno-ekonomiczne znacznie się powiększyły.

19. Podkreśla znaczenie faktu, że w latach 1995-2005 w pięciu regionach UE-15, pomimo utrzymywania PKB na poziomie powyżej progu 75 %, występowały ujemne wskaźniki wzrostu gospodarczego. W tym samym okresie wszystkie regiony stołeczne UE, z wyjątkiem stolicy Niemiec, zwiększyły lub przynajmniej utrzymały swój udział w PKB ich krajów.

20. Zwraca uwagę na zawarte w sprawozdaniu w sprawie spójności stwierdzenia, że proces nadrabiania zaległości w nowych państwach członkowskich, mimo ich wysokiej stopy wzrostu, potrwa jeszcze do 20 lat, nim przekroczą one próg 75 % PKB średniej wspólnotowej. Te założenia czasowe urzeczywistnią się jednak tylko przy odpowiednio korzystnym rozwoju gospodarczym.

21. Dlatego podziela nadzieje Komisji, że w roku 2016, przy utrzymującej się tendencji wzrostowej, sześć spośród dwunastu nowych państw członkowskich może osiągnąć próg 75 % średniej unijnej w odniesieniu do wysokości PKB na jednego mieszkańca.

22. Przyjmuje do wiadomości zawarte w sprawozdaniu stwierdzenie, że dysproporcje w zakresie spójności wynikają z różnych poziomów wydajności i zatrudnienia na szczeblu regionalnym, i zwraca uwagę na fakt, że wysokość PKB na jednego mieszkańca w dalszym ciągu ma bardzo istotne znaczenie jako wskaźnik braków w spójności oraz ogólny wskaźnik poziomu dobrobytu.

23. Z ubolewaniem przyjmuje do wiadomości stwierdzenie, że mimo osiągniętego w minionych latach postępu w wyrównywaniu poziomów pomiędzy państwami członkowskimi, pogłębiają się różnice w zakresie rozwoju wewnątrz państw członkowskich. KR wnosi, by w przyszłości przeanalizowano również ewentualne rozbieżności między regionami.

24. Podkreśla zawarte w sprawozdaniu stwierdzenia dotyczące czynników decydujących o konkurencyjności regionów, wśród których szczególne znaczenie mają:

- solidne uwarunkowania makroekonomiczne,
- skuteczna i efektywna administracja,
- istniejąca infrastruktura materialna i niematerialna w sektorze transportu, energii, zaopatrzenia i odprowadzania odpadów, technik informatycznych itp., jak również świadczeń socjalnych,
- potencjał i działania innowacyjne na szczeblu regionalnym,
- ochrona środowiska i warunki życia.

25. Wyraża zaniepokojenie poziomem wydatków na badania i rozwój w regionach, podkreślając, że w ponad 100 regionach Europy tego rodzaju wydatki nie osiągają nawet pułapu 1 % PKB. W sprawozdaniu jednocześnie stwierdzono, iż można wskazać bezpośredni związek pomiędzy potencjałem innowacyjnym a wydajnością i rozwojem gospodarczym.

26. Podkreśla stwierdzenia ze sprawozdania, że konkurencyjność regionów będzie również zależała od trwałego zapewnienia wykwalifikowanej siły roboczej dzięki inwestycjom w kapitał ludzki. W tym kontekście Komitet zauważa, że różnice w poziomie kwalifikacji są znacznie większe między regionami aniżeli pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

27. Za szczególnie zastanawiające uważa fakt, iż w regionach słabo rozwiniętych udział młodych ludzi w wieku 25-34 lat mających wyższe wykształcenie jest o 5 punktów procentowych niższy niż w pozostałych regionach.

28. Zaznacza jednak, że w wielu regionach słabo rozwiniętych podejmowane są istotne wysiłki na rzecz zniwelowania różnic. Często jednak wysiłki te nie przynoszą dla danego regionu pożądanego efektów, ponieważ po zakończeniu nauki znaczna liczba tych osób opuszcza słabo rozwijające się regiony. W związku z powyższym polityka spójności musi w przyszłości w większej mierze uwzględniać aspekty polityki demograficznej i pomóc w stworzeniu atrakcyjnych rozwiązań alternatywnych przeciwdziałających odplywowi ludności.

29. W kontekście przyszłej roli, jaką w polityce spójności odegra polityka energetyczna, zwraca uwagę na fakt, że w Europie w państwach członkowskich o wysokim poziomie dobrobytu odnotowuje się najniższe zużycie energii na jednego mieszkańca. Zatem wzrost cen energii dotknie przede wszystkim najsłabsze państwa członkowskie i regiony UE.

30. Dlatego podkreśla rolę wspierania energii odnawialnych i efektywności energetycznej w ramach polityki regionalnej.

Spójność społeczna

31. Z zaniepokojeniem przyjmuje stwierdzenie, że jeszcze przez długi czas nie zostanie osiągnięty cel strategii lizbońskiej, dotyczący wskaźnika zatrudnienia w wysokości 70 % ludności w wieku produkcyjnym.

32. Zwalczenie bezrobocia ludzi młodych uznaje za ważny cel polityki spójności i podkreśla zawarte w sprawozdaniu stwierdzenie, że stopa bezrobocia w tej grupie, wynosząca 18,6 %, dwukrotnie przewyższa ogólny wskaźnik bezrobocia.

33. Podkreśla zawarte w sprawozdaniu stwierdzenie, że w ubiegłych latach zmniejszyły się regionalne różnice w odniesieniu do wskaźników bezrobocia w Unii Europejskiej, przy czym dysproporcje między 10 % regionów najbogatszych i najbiedniejszych w latach 2000-2005 uległy zmniejszeniu z 19 na 16 punktów procentowych.

34. Uważa, że obniżenie wskaźnika bezrobocia w regionach słabo rozwiniętych w latach 2000-2005 średnio z 13,4 % do 12,4 % potwierdza sukces polityki spójności. Zwraca jednocześnie uwagę na fakt, że w 17 takich regionach stopa bezrobocia wzrosła o ponad 2 punkty procentowe, natomiast w bardziej rozwiniętych regionach w porównywalnym okresie stopa bezrobocia wynosiła średnio niecałe 8 %, co oznacza, że różnica w średniej stopie bezrobocia między tymi dwiema grupami regionów wciąż przekracza 50 %. Tym samym zwalczanie bezrobocia w regionach słabiej rozwiniętych pozostaje jednym z najważniejszych celów polityki spójności.

35. Podkreśla stwierdzenie Komisji dotyczące skutków przemian demograficznych dla spójności gospodarczej i społecznej, zgodnie z którym niski przyrost naturalny znacznie osłabi gospodarczy rozwój Europy w perspektywie długofalowej. Należy oczekiwać, że do roku 2011 skutki te będą stosunkowo niewielkie, ponieważ do tego okresu nadal będą aktywne zawodowo roczniki wyżu demograficznego, w latach 2012-2017 ubytek młodej siły roboczej będzie rekompensowany wyższym wskaźnikiem zatrudnienia, natomiast po roku 2017 tego rodzaju możliwości zostaną wyczerpane. W związku z powyższym istnieje przede wszystkim potrzeba podejmowania działań w ramach polityki demograficznej w państwach członkowskich. Jednocześnie należy poświęcić więcej uwagi czynnikom demograficznym w przyszłym kształtowaniu polityki spójności. Trzeba przy tym w większym stopniu uwzględnić regionalne różnice w rozwoju demograficznym, albowiem w niektórych regionach skutki przemian demograficznych mogą pojawić się znacznie wcześniej i tam też będzie konieczne szybsze podjęcie działań.

36. Z zaniepokojeniem zauważa, że oprócz ogólnej tendencji dotyczącej niskiego wskaźnika urodzeń, w latach 2000-2004 w Europie łącznie w 77 obszarach NUTS 2 odnotowano również niejednokrotnie znaczny odpływ ludności (przede wszystkim ludzi młodych). Nałożenie się skutków obu tych zjawisk w jeszcze większym stopniu ograniczy możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego tych obszarów.

37. Zwraca uwagę na fakt, że wraz z widoczną w wielu dużych miastach tendencją do relatywnego zmniejszania się liczby mieszkańców następuje przyrost liczby mieszkańców przedmieść. Proces ten przebiega równoległe ze wzrostem dysproporcji w miastach pod względem zatrudnienia czy też udziału migrantów w ogólnej liczbie mieszkańców, co stanowi poważne wyzwanie dla możliwości integracyjnych miast.

38. Zauważa, że zawarte w sprawozdaniu analizy na temat ubóstwa i spójności, na skutek zastosowania różnych okresów

odniesienia i braku porównań z tezami wcześniejszych sprawozdań, są po części opisowe i nie zawierają jasnej oceny powiązań z polityką spójności. Komitet wzywa zatem Komisję, aby w następnym sprawozdaniu międzyokresowym w sprawie spójności gospodarczej i społecznej poświęciła tym powiązaniom więcej uwagi.

Spójność terytorialna

39. Zwraca uwagę na zawarte w sprawozdaniu stwierdzenie, że narastanie wewnątrz państw członkowskich różnic w rozwoju spowodowane jest przede wszystkim rozkwitem wielkich aglomeracji miejskich, i zgadza się z Komisją, że dla dalszego rozwoju polityki regionalnej państwa członkowskie powinny realizować politykę bardziej nastawioną na wyrównywanie poziomów i wspieranie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

40. W związku z tym wyraża zadowolenie, że po raz pierwszy w analizie sprawozdania w sprawie spójności uwzględniono również europejski audyt miast średniej wielkości, i zwraca uwagę na wielopłaszczyznowe wzajemne relacje między miastem a przedmieściami, np. w kontekście osób dojeżdżających do miejsca pracy z terenów podmiejskich.

41. Wskazuje na utrzymujące się zaległości w rozwoju wielu obszarów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i przyjmuje do wiadomości przedstawione w sprawozdaniu bardzo zróżnicowane i znaczące wyzwania dotyczące górzystych obszarów Unii, jej wysp i regionów słabo zaludnionych w zakresie zapewniania podstawowych usług i infrastruktury.

42. Podkreśla stojące przed wieloma obszarami wiejskimi wyzwanie, jakim jest zahamowanie odpływu ludności lub ukształtowanie go zgodnie z potrzebami danego regionu. Nie można przy tym pominąć znaczenia ogromnych przemian strukturalnych, w obliczu których wciąż stoją nowe państwa członkowskie w związku z wysoką stopą zatrudnienia w sektorze rolnictwa. Istnieją obawy, że tendencja dotycząca odpływu ludności utrzyma się na wielu obszarach wiejskich UE także w przyszłości. Europejski Fundusz Rozwoju Obszarów Wiejskich powinien zatem odegrać istotną rolę w przezwyciężaniu tych problemów.

43. W związku z tym zwraca uwagę na wzajemne relacje pomiędzy obszarami miejskimi i wiejskimi oraz podkreśla zawarte w sprawozdaniu stwierdzenie o konieczności uzgodnienia koncepcji planowania przestrzennego i strategicznego gospodarowania gruntami dla celów zintegrowanego rozwoju tych obszarów. Niezaprzeczalny jest przy tym fakt, że miasta także służą za bieguny rozwoju dla obszarów wiejskich.

44. W związku z tym ubolewa z powodu nieuwzględnienia w sprawozdaniu w sprawie spójności prac prowadzonych w Radzie i w Komitecie Regionów nad agendą terytorialną i kartą lipską na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich. Zwraca w szczególności uwagę na wnioski końcowe niemieckiej prezydencji Rady UE w związku z nieformalnym spotkaniem ministrów w sprawie rozwoju miast i spójności terytorialnej, które odbyło się w Lipsku, w dniach 24-25 maja 2007 r.

45. Wzywa Komisję Europejską do jak najwcześniejszego włączenia Komitetu Regionów w opracowywanie sprawozdań przewidzianych we wnioskach końcowych ze spotkania w Lipsku: sprawozdania strategicznego, które ma zostać przygotowane do 1 kwietnia 2010 r. i zawierać analizę skutków uwzględnienia wymiaru miejskiego i terytorialnego w programach funduszy strukturalnych dla zintegrowanego rozwoju miejskiego i spójności terytorialnej; oraz sprawozdania w sprawie spójności terytorialnej, które ma być gotowe do 2008 r. i stanowić wkład w debatę dotyczącą ustanowienia synergii między priorytetami agendy terytorialnej a kartą lipską na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich.

46. Popiera po pierwsze toczącą się obecnie w Parlamencie Europejskim debatę w sprawie merytorycznego kształtu spójności terytorialnej oraz przydatnych wskaźników, a po drugie prośbę Rady skierowaną do prezydencji słoweńskiej o włączenie agendy terytorialnej i karty lipskiej do prac przygotowawczych na posiedzenie Rady Europejskiej w pierwszych miesiącach 2008 r.

Skutki polityki spójności

47. Wskazuje na zawarte w sprawozdaniu stwierdzenia, że w latach 2000-2006 środki z funduszy strukturalnych przeznaczone były głównie na infrastrukturę, inwestycje produkcyjne i inwestycje w kapitał ludzki, natomiast środki z Funduszu Spójności przydzielone zostały w równych proporcjach na ochronę środowiska naturalnego oraz inwestycje w sektorze transportu.

48. Podkreśla zawarte w sprawozdaniu obliczenia przeprowadzone w oparciu o model HERMIN, zgodnie z którymi bezwzględny poziom PKB w większości nowych państw członkowskich w okresie programowania okazał się wyższy o 2,8 % i stworzono około 570 000 więcej miejsc pracy, niż miałyby to miejsce bez realizowania polityki spójności. Oczekuje się, że do roku 2015, przy uwzględnieniu okresu programowania w latach 2007-2013, poziom PKB wzrośnie do 9,3 % i powstaną 2 miliony nowych miejsc pracy, co Komitet uznaje za dobrą podstawę oceny skutków polityki spójności.

49. Zwraca uwagę na obliczenia dokonane w oparciu o model EcoMod, zgodnie z którymi do roku 2020 PKB na Słowacji, Litwie, Łotwie i w Bułgarii będzie o 15 % wyższy od obecnego.

50. Podkreśla zawarte w sprawozdaniu stwierdzenie, że na obszarach objętych Celem 2 we Francji, w Niemczech, Holandii, Hiszpanii, Szwecji i Wielkiej Brytanii w okresie programowania 2000-2006 powstało łącznie 450 000 nowych miejsc pracy.

51. Pozytywnie ocenia ustalenia sprawozdania w sprawie spójności, zgodnie z którymi w tematycznych obszarach funkcjonowania polityki spójności odnotowano znaczącą poprawę. Przykładowo w kontekście infrastruktury transportowej gęstość sieci autostrad w Hiszpanii i Portugalii wzrosła w latach 1995-2004 odpowiednio o prawie 48 % i o 200 %.

52. Podkreśla fakt, że w zakresie infrastruktury ochrony środowiska naturalnego uruchomienie Funduszu Spójności doprowadziło w państwach otrzymujących wsparcie do wzrostu wydatków publicznych o 37 % w latach 1993-2002.

53. Podziela zatem zawartą w sprawozdaniu ocenę, że również w przyszłości wydatki na rozbudowę infrastruktury ochrony środowiska naturalnego (zwłaszcza w zakresie zaopatrzenia i usuwania odpadów) w nowych państwach członkowskich będą miały szczególne znaczenie.

54. Podkreśla szczególną rolę polityki spójności w zakresie wspierania badań i rozwoju w poszczególnych regionach. W Hiszpanii z funduszy strukturalnych pochodziło 5 % środków przeznaczonych na badania i rozwój, a na Litwie udział ten wyniósł 18 %.

55. Uznaje za niewystarczające zawarte w sprawozdaniu stwierdzenia na temat szczególnych skutków polityki spójności dla małych i średnich przedsiębiorstw i wzywa Komisję, aby w następnym sprawozdaniu okresowym poświęciła więcej uwagi zagadnieniu oddziaływania polityki strukturalnej na MSP.

56. Podkreśla rolę polityki spójności dla rozwoju zasobów ludzkich. W minionym okresie programowania przeznaczono około 69 mld euro na poprawę sytuacji w zakresie dostępu kobiet do rynku pracy (6 %), wspieranie zdolności przystosowawczych siły roboczej (22 %), środki na uczenie się przez całe życie (23 %), równouprawnienie i integrację społeczną (18 %) oraz aktywną politykę rynku pracy (30 %). Jak stwierdzono w sprawozdaniu w sprawie spójności, w efekcie tych działań możliwe było zwiększenie wydajności pracy o 5 %.

57. Zasadniczo pozytywnie ocenia działania podejmowane na rzecz obszarów wiejskich, na które w minionym okresie programowania uruchomiono w ramach Sekcji Orientacji EFOGR środki w wysokości 14 mld euro. Jednocześnie zwraca uwagę na fakt, że w przyszłości należy dokonać poprawy koordynacji instrumentów polityki regionalnej i polityki rolnej dla obszarów wiejskich, zwłaszcza w kontekście realizacji celów strategii lizbońskiej. Jest to jedno z największych wyzwań w ramach bieżącego okresu programowania, ponieważ po raz pierwszy instrument wsparcia obszarów wiejskich nie stanowi już elementu polityki regionalnej.

58. Podkreśla pozytywną rolę programu INTERREG, w ramach którego w okresie udzielania pomocy 2000-2006 przeznaczono łącznie 5,8 mld euro na rzecz współpracy transgranicznej, ponadnarodowej i międzyregionalnej. Programy te znalazły swoje stałe miejsce właśnie w zakresie współpracy przygranicznej i w europejskiej wymianie doświadczeń, aby aktywnie wspierać integrację regionów w Europie.

59. Pozytywnie ocenia również działania w ramach programu URBAN II, dzięki któremu w minionym okresie udzielono pomocy 70 miastom i 2,2 mln ich mieszkańców w celu sprostania społecznym i gospodarczym wyzwaniom obszarów miejskich. Jednocześnie istnieje jednak potrzeba dalszych działań dla zwiększenia skuteczności środków polityki miejskiej prowadzonej w ramach polityki spójności na rzecz wspierania wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w ramach programów operacyjnych.

60. Podkreśla również rolę programu EQUAL, w ramach którego w ciągu ostatnich 7 lat w państwach członkowskich zrealizowano za kwotę 3,27 mld euro około 3 000 projektów służących wspieraniu wymiany doświadczeń w celu wdrożenia europejskiej strategii zatrudnienia.

61. Wyraża również uznanie dla działań Europejskiego Banku Inwestycyjnego, który w okresie programowania 2000-2006 uruchomił około 71 % swoich środków na projekty z zakresu polityki regionalnej.

62. Zwraca uwagę na fakt, że całkowite skutki okresu programowania 2000-2006 będzie można ocenić dopiero w roku 2008 z chwilą zamknięcia wypłat za ten okres i w związku z tym zwraca się do Komisji o uznanie oceny okresu 2000-2006 za zasadniczy element następnego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej i społecznej.

Wpływ polityki krajowej na spójność gospodarczą i społeczną

63. Stwierdza, że wysiłki państw członkowskich na rzecz spójności społeczno-gospodarczej podejmowane są w kontekście ogólnej konsolidacji budżetów i krajowych działań reformatorskich, mających na celu realizację zmienionej strategii lizbońskiej.

64. W tym kontekście przyjmuje do wiadomości, że w wielu państwach członkowskich, z wyjątkiem państw objętych Funduszem Spójności, inwestycje publiczne zostały zmniejszone z 2,9 % PKB w roku 1993 do 2,4 % w roku 2005. Natomiast publiczne nakłady inwestycyjne w państwach, które przystąpiły do Unii w roku 2004, znacznie wzrosły i przekraczają obecnie o około 50 % analogiczne nakłady w pozostałych państwach członkowskich.

65. Stwierdza, że zwiększanie nakładów w nowych państwach członkowskich miało miejsce przy prowadzonych równocześnie działaniach konsolidacyjnych.

66. Podkreśla ogólną tendencję, zgodnie z którą pomimo trudnej sytuacji budżetów publicznych w wyniku dokonanych przegrupowań środki na działania w sferze spójności gospodarczej i społecznej w zakresie inwestycji gospodarczych uległy jedynie minimalnemu obniżeniu, a w niektórych przypadkach nawet wzrosły.

67. Ubolewa nad faktem, że w kontekście analizy budżetów publicznych w niewystarczającym stopniu uwzględniono szczególnie sytuację poszczególnych krajów, jak na przykład konieczność konsolidacji wydatków publicznych w następstwie zjednoczenia Niemiec.

68. Z zadowoleniem przyjmuje ogólną tendencję w wielu państwach członkowskich, aby w większym stopniu uwzględnić władze lokalne i regionalne jako partnerów inwestycji publicznych, jak — zgodnie ze sprawozdaniem — ma to miejsce przede wszystkim w Danii, Hiszpanii, Włoszech, Portugalii, Wielkiej Brytanii i Finlandii, gdzie udział władz lokalnych i regionalnych w inwestycjach publicznych w latach 1995-2004 wzrósł o prawie 10 %.

69. Przyjmuje do wiadomości, że udział władz lokalnych i regionalnych w publicznych nakładach inwestycyjnych w nowych państwach członkowskich z wyjątkiem Polski, Czech i Łotwy wynosi znacznie poniżej 50 % tych nakładów.

70. Podkreśla zawarte w sprawozdaniu stwierdzenie, iż istnieje związek pomiędzy wskaźnikiem absorpcji i jakością

projektów inwestycyjnych a stopniem decentralizacji, pod warunkiem że na szczeblu zdecentralizowanym funkcjonuje sprawna administracja.

71. Przyjmuje z zadowoleniem zawarte w sprawozdaniu stwierdzenia na temat relacji między wysokimi transferami z funduszy strukturalnych a rosnącą stabilizacją gospodarczą w nowych państwach członkowskich. Nowe państwa członkowskie mogły dzięki temu osiągnąć wysoki wzrost gospodarczy w połączeniu z konsolidacją finansów publicznych. Tym samym bardzo wyraźne stają się skutki polityki europejskiej łączącej stabilność polityki finansowej w odniesieniu do euro z interwencyjną działalnością w ramach funduszy strukturalnych na rzecz rozwoju i spójności. Łączenie tych elementów pozwoliło również utrzymać w minionych latach stosunkowo stabilne kursy wymiany walut wobec euro.

Wpływ polityk wspólnotowych na spójność społeczno-gospodarczą

72. W kontekście europejskiej polityki badań i rozwoju podkreśla ukierunkowanie programów przede wszystkim na wzmocnienie konkurencyjności Europy w świecie. Przewidziane na ten cel środki będą zatem rozdysponowywane w ramach ogólnoeuropejskich przetargów.

73. Przyjmuje też do wiadomości, że zaledwie 18 % instytucji, które uczestniczyły w szóstym ramowym programie badań, pochodziło z regionów słabiej rozwiniętych, i popiera pogląd zawarty w sprawozdaniu, zgodnie z którym wspieranie badań w Europie oraz polityka spójności w swoich działaniach na rzecz poprawy badań i rozwoju dążą do uzupełniających się celów, i jednocześnie wyraża zadowolenie z faktu, że w ramach siódmego programu badań inicjatywy takie jak KnowReg2 spowodują wzmocnienie regionalnego wymiaru wspierania europejskich prac badawczych.

74. Podkreśla, że Program ramowy UE na rzecz konkurencyjności i innowacyjności (CIP) może stanowić sensowne uzupełnienie działań z zakresu polityki spójności na przykład w odniesieniu do wspierania MŚP lub promowania energii odnawialnych.

75. W odniesieniu do europejskiej polityki ochrony konkurencji podkreśla zawarte w sprawozdaniu informacje, że pomoc państwa dla regionów słabiej rozwiniętych przyznawana zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. a) traktatu WE uległa zmniejszeniu z 19 mld euro w 2003 roku do 11 mld euro w roku 2005.

76. Zaznacza, że równoległe do obniżenia pomocy przyznawanej zgodnie z art. 87 ust. 3 lit. a) traktatu WE pomoc państwa w krajach objętych polityką spójności w coraz większym stopniu kierowała się celami z Lizbony i Göteborga (środowisko naturalne, pomoc regionalna, MŚP, zatrudnienie, kształcenie i badania). Ponad połowa państw członkowskich skoncentrowała swoją pomoc na tego rodzaju celach horyzontalnych.

77. Przyjmuje do wiadomości, że mimo rozszerzenia Unii Europejskiej w nowym okresie programowania zaledwie 34 % ludności mieszka na obszarach słabo rozwiniętych w rozumieniu art. 87 ust. 3 lit. a) traktatu WE.

78. Przyjmuje do wiadomości zawartą w sprawozdaniu informację, że regulacje rynkowe wspólnej polityki rolnej faworyzują przede wszystkim silniejsze regiony o większych jednostkach produkcyjnych, podkreśla konieczność uruchomienia w bieżącym okresie programowania instrumentów na rzecz rozwoju obszarów wiejskich przede wszystkim w regionach objętych celem „Konwergencja” i wyraża zadowolenie z możliwości dalszego zwiększenia w obecnym okresie programowania środków przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich dzięki modulacji.

79. Zwraca uwagę na wyzwanie stojące zwłaszcza przed krajami o wysokim udziale zatrudnienia w rolnictwie, które muszą w najbliższych latach przejść na rolnictwo konkurencyjne i jednocześnie zdywersyfikować działalność gospodarczą na obszarach wiejskich.

80. Podkreśla zawarte w sprawozdaniu stwierdzenie, że w kontekście budżetu UE polityka spójności odegrała zasadniczą rolę w rozwoju Unii Europejskiej, by zapewnić każdemu obywatelowi Unii udział w europejskim jednolitym rynku na takich samych prawach.

81. W odniesieniu do europejskiej polityki budżetowej przyjmuje do wiadomości, że polityka spójności stanowi obecnie około jednej trzeciej wydatków UE, a w roku 2013 osiągnie około 54,2 mld euro, i zaznacza, że względny udział polityki spójności, mierzony względem PKB Unii, zmniejszy się w roku 2013 do około 0,35 % — w porównaniu do prawie 0,4 % w roku 2004.

82. Podkreśla, że w związku z rozszerzeniem UE pod koniec bieżącego okresu programowania około 85 % środków przeznaczonych na politykę spójności — w porównaniu z 56 % w roku 1989 — trafi do regionów słabiej rozwiniętych. Nowe państwa członkowskie otrzymają prawdopodobnie 52 % wszystkich środków, mimo że zamieszkwane są przez zaledwie 21 % ludności UE.

83. Ubolewa, że w odnośnym rozdziale sprawozdania nie przedstawiono kompleksowej koncepcji wzmocnienia wzajemnego oddziaływania polityki spójności i pozostałych obszarów polityki Wspólnoty, i w kontekście planowanej reformy systemu finansowego UE wzywa Komisję do uzupełnienia powyższego braku w jednym z najbliższych sprawozdań okresowych.

84. Podkreśla potrzebę dialogu między wszystkimi zainteresowanymi podmiotami, w celu zbadania i uwzględnienia ewentualnych skutków prawodawstwa europejskiego dla zrównoważonego rozwoju miast i regionów, jak również lepszego skoordynowania strategii i inicjatyw UE w zakresie polityki miejskiej i polityki regionalnej w ramach istniejących procedur (np. analizy oddziaływania). Apeluje do Komisji Europejskiej o możliwe wczesne włączenie go we wspomniane procesy.

Reforma polityki spójności 2007-2013

85. Przyjmuje do wiadomości zawarte w sprawozdaniu stwierdzenie, że celem reformy polityki spójności na okres 2007-2013 jest zachowanie sprawdzonych zasad dotyczących programowania, partnerstwa, współfinansowania i oceny oraz

wprowadzenie nowych rozwiązań w zakresie wzmocnienia działań strategicznych, dalszej decentralizacji, poprawy skutków działań i uproszczenia administracji.

86. Podkreśla ściśle powiązanie polityki spójności ze strategią lizbońską, co w procesie programowania doprowadziło do silniejszego ukierunkowania programów na wzrost gospodarczy i zwiększenie zatrudnienia. Można to jednak zagwarantować tylko wówczas, gdy w państwach członkowskich zaistnieje ścisła wymiana między organami odpowiedzialnymi za politykę spójności i politykę strukturalną a instytucjami odpowiadającymi za opracowanie krajowych programów reform.

87. W odniesieniu do przeznaczenia środków z funduszy strukturalnych na realizację celów strategii lizbońskiej podkreśla, że około 64 % środków na rzecz konwergencji i ponad 80 % środków w ramach celu związanego z konkurencyjnością przeznaczone właśnie na te obszary, dzięki czemu wspólnie wyznaczone cele zostaną osiągnięte. Tym sposobem uruchomione zostaną inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy w wysokości 210 mld euro.

88. W odniesieniu do ukierunkowania polityki spójności na cele lizbońskie zwraca uwagę na fakt, że wzmocnienie spójności społeczno-gospodarczej stanowi samodzielny cel Unii Europejskiej. W związku z tym nie należy tworzyć wrażenia, jakoby polityka spójności służyła wyłącznie osiągnięciu celów lizbońskich.

89. Wyraża uznanie dla starań Komisji Europejskiej na rzecz zapewnienia większej przejrzystości i pewności prawnej poprzez zastąpienie dotychczasowych dziesięciu rozporządzeń jednym jednolitym rozporządzeniem w sprawie funduszy. Dotyczy to również włączenia Funduszu Spójności do ogólnego rozporządzenia w sprawie funduszy.

90. Podkreśla, że dokonanie kompleksowej oceny skutków reformy dla programowania i wdrażania funduszy strukturalnych będzie możliwe dopiero po zatwierdzeniu i uruchomieniu programów operacyjnych, i wzywa Komisję Europejską do przedstawienia takiej oceny w jednym z kolejnych sprawozdań okresowych.

91. Wzywa, by w obliczu kluczowego znaczenia miast europejskich dla osiągnięcia celów strategii lizbońskiej i góteborskiej, jak i dla zapewnienia integracji społecznej (np. imigrantów), poświęcić wymiarowi miejskiemu osobny rozdział w piątym sprawozdaniu w sprawie spójności.

Nowe wyzwania

92. Jest zdania, że czwarte sprawozdanie w sprawie spójności gospodarczej i społecznej stanowi wstęp do dyskusji na temat przyszłego kształtu polityki spójności na lata po 2013 roku; twierdzi, że niezbędna jest do tego wszechstronna analiza przyszłych wyzwań stojących przed polityką spójności i uważa, że stwierdzenia zawarte w komunikacie w sprawie czwartego sprawozdania w sprawie spójności stanowią pierwszy krok w tym kierunku. Ponadto zwraca uwagę, że poza polityką spójności także w ramach innych dziedzin polityki UE próbuje się podjąć wyzwania określone w sprawozdaniu.

93. Podkreśla nacisk na restrukturyzację i modernizację w państwach członkowskich, niezbędny w okresie globalizacji i rozszerzenia UE, przede wszystkim na szczeblu lokalnym i regionalnym. Zwraca uwagę na zawarte w sprawozdaniu stwierdzenia, że skutki globalizacji będą różne dla poszczególnych gałęzi gospodarki i regionów, i ma świadomość faktu, że proces dostosowawczy okaże się konieczny nie tylko w słabiej rozwiniętych regionach, ale również w pozostałych regionach UE. Podczas tych procesów należy także pamiętać o kulturowym dziedzictwie regionów.

94. Zaznacza jednak, że zasadnicze wyzwanie dla polityki spójności tkwi we wzmacnianiu zdolności przystosowywania się do przemian gospodarczych poprzez wspieranie rozwoju technologicznego oraz kształcenia i szkolenia, tak aby umożliwić wykorzystanie szans, jakie niesie ze sobą globalizacja.

95. Stwierdza, że także zmiany klimatyczne będą miały różne skutki dla poszczególnych regionów Europy, co będzie się wiązało z koniecznością przeprowadzenia restrukturyzacji i wprowadzenia środków dostosowawczych na przykład w kontekście ochrony przeciwpowodziowej i wpływu zmieniających się warunków klimatycznych na rolnictwo. Jednocześnie upowszechnienie odnawialnych źródeł energii stwarza nowe możliwości wzrostu gospodarczego i zwiększenia zatrudnienia, jak również otwarcia nowych rynków światowych.

96. Podziela zawarty w sprawozdaniu pogląd, że wzrost cen energii dotknie przede wszystkim regiony o niskiej efektywności energetycznej oraz energochłonne sektory gospodarki. Jednocześnie wzrost cen energii stawia najbardziej oddalone regiony, wyspy oraz górskie i peryferyjne obszary UE w obliczu konieczności zachowania swojego potencjału wzrostu mimo rosnących kosztów transportu.

97. Podkreśla zawarte w sprawozdaniu stwierdzenie, że zmiany demograficzne mogą stopniowo stać się zasadniczym czynnikiem hamującym wzrost i rozwój w wielu regionach Unii Europejskiej.

98. Jest zatem zdania, że inicjatywy regionów dotyczące poprawy ogólnego poziomu wykształcenia i obniżenia wskaźnika przerywania nauki stanowią istotny warunek łagodzenia skutków starzenia się społeczeństwa dzięki zwiększeniu wydajności i tworzeniu wartości dodanej.

Przyszłość polityki spójności

99. Zwraca uwagę na fakt, że debata o przyszłym kształcie polityki spójności w najbliższych latach będzie iść w parze z dyskusją na temat reformy budżetu UE. Stąd też w przyszłym roku trzeba opracować możliwości i dokonać oceny istniejących obecnie obszarów polityki UE. Jednocześnie przygotowane przez Komisję Europejską piąte okresowe sprawozdanie w sprawie spójności gospodarczej i społecznej będzie stanowiło dalszy wkład w dyskusję.

100. Jest zdania, że pytania, jakie Komisja Europejska postawiła w komunikacie dotyczącym sprawozdania w sprawie spójności stanowią pierwszy wkład w przyszłą dyskusję i poddaje następujące pierwsze wątki odpowiedzi.

W jakim stopniu przystosowano politykę spójności do nowych wyzwań, z którymi europejskie regiony będą musiały zmierzyć się w nadchodzących latach?

101. Zaznacza, że regiony europejskie będą mogły sprostać stojącym przed nimi wyzwaniom pod warunkiem istnienia równowagi pomiędzy ogólnoeuropejskimi strategicznymi wytycznymi a elastycznością niezbędną do wykorzystywania środków na szczeblu regionalnym.

102. Dostrzega potrzebę działań na rzecz opracowania szczególnych strategii na przyszłość, tak aby odpowiednio wcześniej określić przyszłe wyzwania w regionach i drogą porównań ogólnoeuropejskich określić pozycję poszczególnych regionów w Europie. Zarazem jednak należy rozważyć, czy i w jakim stopniu do oceny polityki spójności powinno się zastosować także inne wskaźniki.

103. Podkreśla, że należy krzewić szerszą wymianę pomysłów i współpracę nad nowymi koncepcjami i modelami polityki regionalnej pomiędzy badaczami, krajowymi ośrodkami badawczymi i regionalnymi stowarzyszeniami badawczymi, w celu wypracowania skuteczniejszych metod propagowania idei i ich praktycznego zastosowania w planowaniu, wdrażaniu i ocenie działań. Wnioskuje o to, by Komisja Europejska zapewniła odpowiednie mechanizmy wspierające współpracę, nawiązywanie kontaktów i propagowanie informacji w tym zakresie.

Jakiej może być reakcja polityki regionalnej na globalizację?

104. Dostrzega w globalizacji proces wciąż postępujących przemian strukturalnych, niosący zarówno szanse, jak i zagrożenia dla regionów i lokalnych społeczności w Europie.

105. Polityka regionalna umożliwia odpowiednie zajmowanie się niektórymi skutkami gospodarczymi i społecznymi globalizacji, gdyż udziela ona odpowiedzi przekrojowych i w kontekście lokalnym.

106. Wyraża zadowolenie z faktu, że w sprawozdaniu w sprawie spójności po raz pierwszy dokładniej zajęto się polityką regionalną innych krajów, przede wszystkim Stanów Zjednoczonych, Rosji i Chin, co uważa za istotny wkład w dokonywanie porównań w skali ogólnoswiatowej oraz w wymianę informacji na temat regionalnych strategii rozwoju.

107. Wzywa Komisję do bliższego naświetlenia regionalnych i sektorowych skutków globalizacji także w przyszłości, aby tą drogą dostarczyć administracji na szczeblu lokalnym i regionalnym istotnych informacji na temat tendencji i wyzwań w zakresie globalizacji na szczeblu regionalnym.

108. Jest zdania, że sposobem na utrzymanie także w przyszłości osiągniętego poziomu rozwoju w światowej walce konkurencyjnej o rynki i przedsiębiorstwa jest przede wszystkim perspektywiczna polityka regionalna, oparta na umacnianiu czynników podażowych.

109. Podkreśla, że należy uznać globalizację za proces nieodwracalny i opracować strategie rozwoju dostosowane dzięki innowacjom i wydajności do potrzeb regionalnych.

Jaką rolę może odegrać polityka spójności w odniesieniu do zmian klimatycznych?

110. Jest zdania, że zmiany klimatyczne stanowią jedno z największych globalnych wyzwań, któremu można sprostać jedynie poprzez opracowanie międzynarodowej i zintegrowanej koncepcji z zastosowaniem licznych pakietów działań.

111. Jest zdania, że rola polityki spójności polega przede wszystkim na dalszej redukcji emisji dwutlenku węgla, zwiększeniu efektywności energetycznej i wykorzystywaniu odnawialnych źródeł energii zwłaszcza w słabiej rozwiniętych regionach. Korzystny dla tych regionów jest fakt, że już dziś powstają w tych dziedzinach nowe rynki i nowe przedsiębiorstwa.

112. Podkreśla jednak granice polityki spójności, która nie może na przykład naprawić błędów wynikających z niewłaściwej polityki przydzielania środków czy też ewentualnego zniekształcenia warunków konkurencji w handlu uprawnieniami do emisji.

Jak można dalej rozwijać problematykę wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w ramach polityki spójności?

113. Jest zdania, że również w przyszłości polityka spójności musi kierować się zasadą solidarności i nadal koncentrować się na wzroście gospodarczym i zatrudnieniu. W celu poprawienia jej skuteczności Komitet Regionów utworzył platformę monitorowania strategii lizbońskiej umożliwiającą władzom lokalnym i regionalnym partnerskie współdziałanie oraz wymianę sprawdzonych rozwiązań w tym zakresie.

114. Dlatego uważa za konieczne wyjaśnienie, jaką rolę powinny odegrać przyszłe instrumenty wsparcia w realizacji tych celów np. w kontekście przekształcenia dotacji bezzwrotnych w fundusze odnawialne.

115. Zwraca uwagę, iż przyszła polityka spójności musi uwzględnić fakt, że wzrost gospodarczy i zwiększenie zatrudnienia można osiągnąć zarówno poprzez umacnianie istniejących silnych stron Europy, jak i poprzez wyprowadzenie najsłabszych i obciążonych największymi problemami regionów z zacofania gospodarczego. Z analizy wiążących się z tym problemem wypływa też odpowiedź na pytanie o stopień koncentracji instrumentów polityki spójności na rozmaitych typach obszarów docelowych.

116. Wzywa Komisję do odnoszenia kwestii wzrostu gospodarczego i zatrudnienia nie tylko do polityki spójności, ale także do zbadania, jak pozostałe obszary polityki UE mogą wspólnie służyć temu nadrzędemu celowi.

117. W związku z tym zwraca uwagę na przegląd strategii rynku wewnętrznego, który będzie prowadzony równoległe z debatą na temat przyszłego kształtu polityki spójności.

Jaką rolę w przyszłości powinny odegrać władze lokalne i regionalne w polityce spójności, aby można było sprostać wyzwaniom?

118. Potwierdza stwierdzenia zawarte w sprawozdaniu w sprawie spójności, że skuteczne włączenie lokalnych i regionalnych podmiotów doprowadziło do poprawy administracji i zwiększenia efektywności środków strukturalnych.

119. W związku z tym wzywa do jeszcze większego niż dotychczas udziału władz lokalnych i regionalnych w planowaniu i wdrażaniu polityki spójności.

Jak należy w przyszłości rozdzielić zakresy kompetencji w polityce spójności pomiędzy Wspólnotę, państwa członkowskie i regiony?

120. Jest zdania, że dyskusja na temat kompetencji w polityce spójności będzie w dużej mierze uzależniona od przyszłych instrumentów i celów tej polityki, w związku z tym przypomina o trudnych negocjacjach dotyczących tych zagadnień w ramach debaty o perspektywach finansowych na lata 2007-2013.

121. Proponuje Komisji dokonanie kompleksowej oceny dotychczasowych kompetencji w polityce spójności z uwzględnieniem doświadczeń dotyczących obecnego systemu zarządzania, przeglądu śródkresowego i długości okresu programowania.

122. Wzywa do osiągnięcia odpowiedniej równowagi pomiędzy założeniami ogólnymi ze strony UE a koniecznym elastycznym podejściem oddolnym przy wyborze instrumentów i ich wdrażaniu.

W jaki sposób polityka spójności mogłaby skuteczniej niż dotychczas wesprzeć wysiłki krajowe?

123. Jest zdania, że istotnym warunkiem poprawy europejskiej pomocy dla wysiłków czynionych na szczeblu krajowym jest wspólne pojmowanie zadań i celów polityki spójności.

124. Wzywa zatem Komisję do podjęcia z państwami członkowskimi dyskusji na temat wspólnych celów instrumentów krajowych i europejskich służących rozwojowi regionalnemu i jeszcze dokładniejszego dostosowania ich do siebie oraz do warunków działania władz lokalnych i regionalnych przy zachowaniu zasad subsydiarności i proporcjonalności. W dyskusji tej należy również uwzględnić kwestię przyszłej struktury oraz liczby i zadań europejskich instrumentów w zakresie polityki strukturalnej.

125. Podkreśla konieczność kontynuowania polityki spójności także poza regionami najsłabszymi i najbardziej obciążonymi problemami i stawia przy tym pytanie dotyczące sposobów zwiększenia skuteczności interwencji w tych regionach.

Jak można wzmocnić związku polityki spójności z innymi obszarami polityki krajowej i wspólnotowej?

126. Dostrzega dużą potrzebę silniejszego zaakcentowania komplementarności europejskiej polityki spójności z pozostałymi dziedzinami polityki i w związku z tym uważa stwierdzenia zawarte w odpowiednim rozdziale sprawozdania w sprawie spójności za niewystarczające.

127. Uważa, że przed rozpoczęciem debaty na temat przyszłego przeznaczenia budżetu UE należy przygotować rozsądne rozwiązania, które umieści cele polityki spójności i pozostałe cele UE w odpowiednim kontekście.

128. Podkreśla również konieczność szybkiego podjęcia dialogu z państwami członkowskimi na temat instrumentów stosowanych na szczeblu krajowym i możliwości powiązania ich z przyszłymi instrumentami polityki europejskiej.

Jakie nowe możliwości współpracy międzyregionalnej otwierają się zarówno w ramach UE, jak i poza nią?

129. Uważa, że wspieranie współpracy regionów wewnątrz Unii Europejskiej stanowi ważny instrument wymiany informacji na temat skuteczności wykorzystania środków pomocowych, przyszłych zagadnień i metod ich realizacji oraz porównania własnej zdolności. Podkreśla w szczególności, że inicjatywa Komisji zatytułowana „Regiony na rzecz zmian gospodarczych”, mająca na celu wspieranie modernizacji gospodarczej i rozwoju konkurencyjności, stanowi istotny potencjalny instrument służący podkreśleniu wartości doświadczeń oraz dobrych rozwiązań zebranych przez najbardziej zaawansowane regiony oraz ich rozpowszechnianiu.

130. Uważa, że możliwość włączenia szczebla lokalnego i regionalnego do rozpoczętego niedawno zorganizowanego dialogu z Chinami i Rosją stanowi właściwy sposób poszukiwania nowych dróg w dziedzinie polityki regionalnej, udostępnienia tym krajom zdobytych doświadczeń, a tym samym wywierania stabilizującego wpływu na rozwój regionalny w tych krajach.

131. Uważa, że Komitet Regionów jest ważnym pośrednikiem we wspieraniu dialogu regionów w Europie na temat przyszłego kształtu polityki spójności i poszukiwania nowych form współpracy transgranicznej, ponadnarodowej i międzyregionalnej, zwłaszcza w pod względem zastosowania nowego instrumentu prawnego regulującego współpracę terytorialną.

Wkład Komitetu Regionów w przyszłą debatę na temat polityki spójności

132. Jest zdania, że szczegółowej odpowiedzi na powyższe pytania można po części udzielić jedynie przy ścisłej współpracy z zainteresowanymi stronami oraz instytucjami europejskimi, i dlatego uważa, że przedłożona tu pierwsza opinia stanowi jedynie wstęp do długofalowej dyskusji.

133. Zaznacza jednak, że niezależnie od tych pytań szerokiej dyskusji wymagają przyszłe zasady polityki spójności w odniesieniu do koncentracji, partnerstwa, programowania wieloletniego i zarządzania, dlatego też w ramach Komisji Polityki Spójności Terytorialnej powoła „grupę prospektywną”, która powinna występować jako partner w rozmowach z innymi instytucjami oraz służyć za forum dla dalszej debaty o przyszłości polityki spójności.

134. Wzywa przede wszystkim Parlament Europejski do współpracy z Komitetem Regionów w poszukiwaniu możliwych odpowiedzi na postawione tu pytania, aby wnieść wspólny wkład w dyskusję o przyszłości europejskiej polityki spójności, a tym samym wszystkich obszarów polityki UE.

135. Proponuje ściślejszą współpracę Komisji Rozwoju Regionalnego w Parlamencie Europejskim z Komisją Polityki Spójności Terytorialnej na podstawie odpowiedniego porozumienia, aby w najbliższych latach mogły prowadzić doradztwo w sprawach przyszłych wyzwań stojących przed polityką spójności i służyć jako forum dla rozmów z Komisją Europejską. Tego rodzaju współpraca mogłaby przykładowo odbywać się za pośrednictwem wspólnej grupy roboczej obu komisji.

Bruksela, 28 listopada 2007 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE